

Zadośćuczynienie za naruszenie praw pacjenta jako element ryzyka w turystyce medycznej

Gabriela Lenarczyk, Jolanta Budzowska

Wprowadzenie

- ❖ podmiot leczniczy = dostawca usług turystycznych
- ❖ odpowiedzialność organizatora turystyki medycznej za dostawców usług
- ❖ niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług turystycznych = **niezgodność**
- ❖ podstawowe ryzyko turystyki medycznej = uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia **oraz naruszenie praw pacjenta**
- ❖ rekompensata = odpowiednie zadośćuczynienie
- ❖ art. 50 ust. 2 Ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych: prawo podróżnego do żądania odszkodowania lub zadośćuczynienia za poniesione szkody lub krzywdy, których doznał w wyniku niezgodności

Rzym II

Rozporządzenie (WE) NR 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych

- ❖ art. 4 ust. 1. Jeżeli niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, **prawem właściwym** dla zobowiązania pozaumownego wynikającego z czynu niedozwolonego jest **prawo państwa, w którym powstaje szkoda**, niezależnie od tego, w jakim państwie miało miejsce zdarzenie powodujące szkodę, oraz niezależnie od tego, w jakim państwie lub państwach występują skutki pośrednie tego zdarzenia.

Bruksela I

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

- ❖ Art. 11 ust. 1 lit. b)

Ubezpieczyciel mający siedzibę na terytorium państwa członkowskiego może zostać pozwany w innym państwie członkowskim, w przypadku powództw ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uposażonego z tytułu ubezpieczenia – przed sąd miejsca, w którym **powód** ma miejsce zamieszkania.

Czy turyści z Wielkiej Brytanii mają inne kręgosłupy i żołądki?

- ❖ ok. 94% szkód osobowych w wypadkach komunikacyjnych w Wielkiej Brytanii stanowią przypadki Whiplash.
- ❖ we Francji problem urazu biczowego dotyczy tylko 3% szkód osobowych.
- ❖ Istotna część z blisko 0,5 mln zgłaszanych rocznie tego typu roszczeń to próby wyłudzenia.

COUPLE JAILED AFTER FAKING HOLIDAY FOOD POISONING TO CLAIM £20,000 FROM THOMAS COOK

Judge: 'You thought it would be easy money'

Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych

świadczeń zdrowotnych odpowiadających aktualnej wiedzy medycznej

- ❖ pacjentowi należy udzielić świadczeń, które są obiektywnie możliwe do zastosowania dla danego rodzaju leczenia;
- ❖ pacjent nie może być leczony czy diagnozowany urządzeniami przestarzałymi czy niespełniającymi wymogów technicznych;
- ❖ świadczenia medyczne muszą być wykonywane w higienicznych warunkach, przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia;
- ❖ pomoc medyczna musi zostać udzielona z zachowaniem zasad etyki zawodowej, czyli m.in. z szacunkiem dla pacjenta i jego rodziny.

udzielonych z należytą starannością

- ❖ „należyta staranność” oznacza działanie właściwie dobrane do kwalifikacji lekarza, do jego doświadczenia i konkretnej sytuacji, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności istniejących w chwili dokonywania zabiegu medycznego.

Prawo pacjenta do tajemnicy informacji

“Osoby wykonujące zawód medyczny są obowiązane zachować w tajemnicy informacje związane z pacjentem, w szczególności ze stanem zdrowia pacjenta”

Zachowanie tajemnicy nie ma charakteru bezwzględnego i nie obowiązuje, gdy:

- ❖ zachowanie tajemnicy lekarskiej jest wyłączone przez przepisy rangi ustawy,
- ❖ zachowanie tajemnicy stanowi zagrożenie dla pacjenta lub innych osób, pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyrażą na to zgodę lub zachodzi potrzeba udzielenia
- ❖ informacji innym osobom udzielającym świadczeń pacjentowi.

Obowiązek zachowania tajemnicy obowiązuje również po śmierci pacjenta.

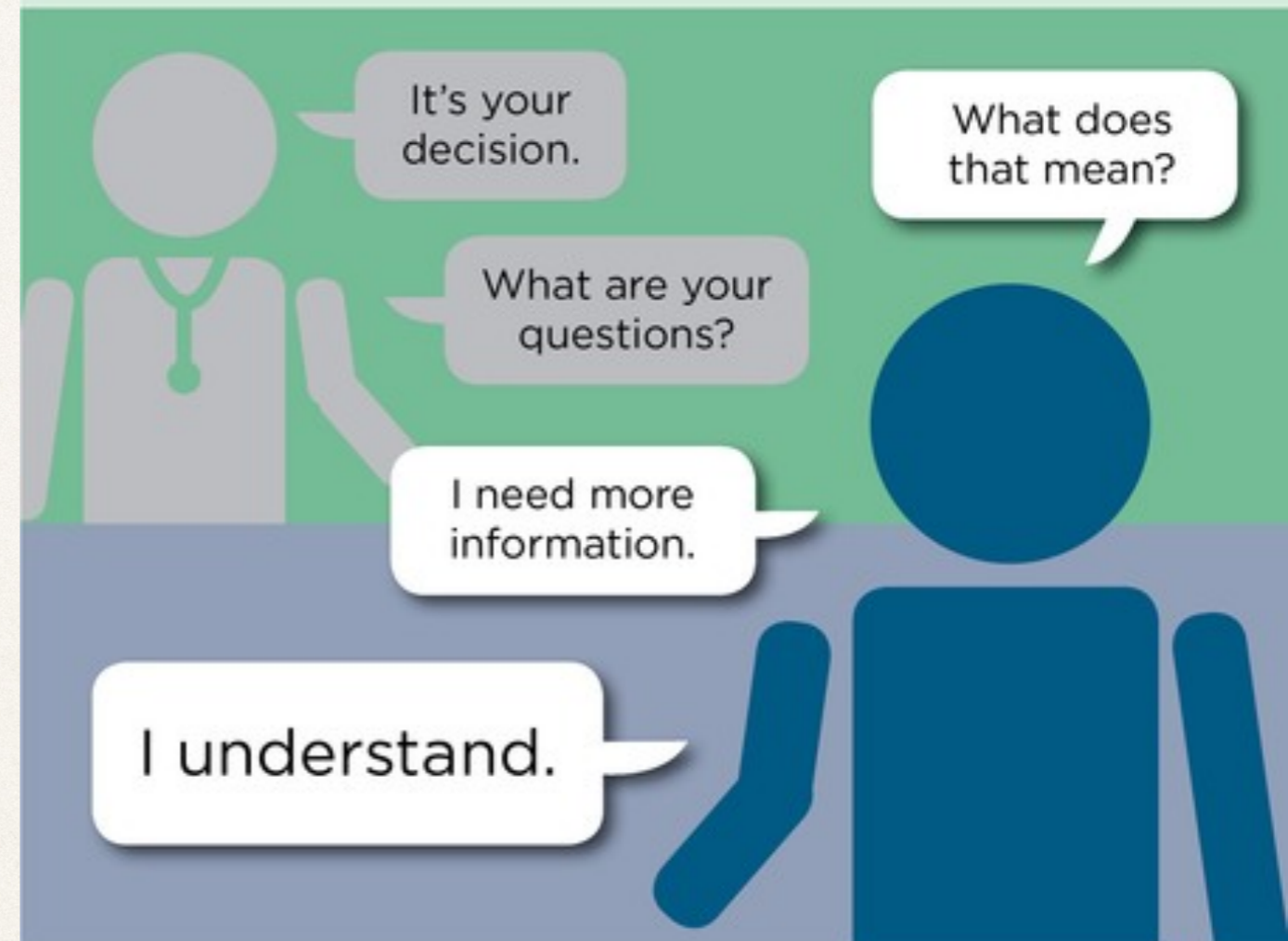
Prawo pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

Prawo do informacji

- ❖ Z prawem do zgody nierozłącznie związane jest prawo do informacji o stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, następstwach i rokowaniu.
- ❖ W orzecznictwie sądowym wskazuje się, że wyłącznie udzielenie należytej informacji, poprzedzające wyrażenie zgody, uprawnia lekarza do podjęcia interwencji medycznej.
- ❖ Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 2004 roku (sygn. II CK 303/04, OSP 2005/11/131) stwierdził, że „**Ciężar dowodu wykonania ustawowego obowiązku udzielenia pacjentowi lub jego ustawowemu przedstawicielowi przystępnej informacji poprzedzającej wyrażenie zgody na zabieg operacyjny spoczywa na lekarzu.**”

Informed Consent and Health Literacy

Workshop Summary

Prawo do poszanowania intymności i godności pacjenta

- ❖ prawo do obecności bliskiej osoby przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. może być ograniczone ze względu na:
 - bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta
 - prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia epidemicznego.

* odmowa musi zostać odnotowana w dokumentacji medycznej!
- ❖ **intymność** = takie odnoszenie się do pacjenta żeby nie odczuwał on niepotrzebnego i nadmiernego wstydu, który i tak w pewnym zakresie objawia się w stresującym zetknięciu ze służbą zdrowia.
- ❖ za zachowanie naruszające godność może zostać uznane nieprzyjemne i lekceważące zwracanie się do pacjenta, traktowanie go z góry czy dokonywanie ocen samego pacjenta i jego stylu życia.

1. pacjentka doznała niepotrzebnego upokorzenia, gdyż w jej badaniu na fotelu ginekologicznym (oraz badaniu USG) uczestniczyła dowolna liczba osób wchodzących do gabinetu.

2. "W ocenie Sądu jest zupełnie oczywistym, że bezprawne i niedopuszczalne nawet w świetle wewnętrznych zasad obowiązujących u pozwanej – wtargnięcie pracownicy pozwanej do gabinetu lekarskiego w trakcie wykonywanego przez lekarza u powoda badania proktologicznego godziło w intymność godność powoda."

cd. prawo do poszanowania intymności i godności pacjenta

Wyniki ankiety przeprowadzonej przez NIK w 2018 roku w 12 polskich szpitalach. Z 1104 ankietowanych pacjentów:

- ❖ 127 (12%) zwracało uwagę na udzielanie im świadczeń zdrowotnych w wieloosobowych salach chorych bez użycia parawanów;
- ❖ 143 (13%) stwierdziło, że udzielano im informacji na temat stanu zdrowia w obecności osób trzecich np. podczas obchodu;
- ❖ 55 (5%) było badanych w gabinetach zabiegowych niezabezpieczonych przed dostępem osób trzecich
- ❖ 55 (5%) skarżyło się na aroganckie, nieuprzejme traktowanie przez personel medyczny i obsługowy;
- ❖ 52 (5%) stwierdziło że przeprowadzano z nimi wywiad lekarski w obecności innych pacjentów;
- ❖ 95 (9%) skarżyło się na brak właściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej

❖ Prawo pacjenta do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

Kiedy od orzeczenia lekarza zależą uprawnienia pacjenta przewidziane przez odrębne przepisy, wówczas pacjentowi (lub jego przedstawicielowi ustawowemu) przysługuje uprawnienie do złożenia sprzeciwu od takiego orzeczenia. Dotyczy to np. wykonania badań prenatalnych w kontekście uprawnień pacjentki do przerywania ciąży w oparciu o ustawę o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży.

❖ Prawo pacjenta do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

❖ Prawo pacjenta do opieki duszpasterskiej

Pacjent leżący w szpitalu ma prawo do opieki duszpasterskiej. W sytuacji pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia należy pacjentowi zapewnić kontakt z duchownym.

Wysokość przyznawanych zadośćuczynień

Dziękujemy za uwagę

j.budzowska@bf.com.pl
g.lenarczyk@bf.com.pl

BFP

www.personalinjurylawyers.pl